

Redaktør: M g r. I r g e n s. Medarbeidere: mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrd Undset, Lars Eskeland

„St. Olav“ utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontor eller direkte, skriftlig i ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2,50 pr. kvartal forskuddsvis betalt. for utlandet tillegg av vedk. lands avisporto. Opsigelser må være eksp. ihende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften.

„St. Olav“'s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743 Redaktøren privat 14161 Redaksjonssekretæren privat 17340 — „St. Olav“'s ekspedisjon og forlag, Akersveien 5 I, åpent torsdage fra 10—2 og 4—7. Lørdager fra 10—1. De øvrige dage fra kl. 10—4 Utbetalinger kun tirsdag kl. 3—4.

INNHold: Hyrdebrev for fasten 1936. — En hjertelig takk. — En storfilm: Kirken gjennom to tusen år. — Spørsmål og svar. — † Fru Alphonsine Schwartz. — Herhjemme — og derute —.

Hyrdebrev for fasten 1936

Jacob Mangers,

ved Guds barmhjertighet og den Apostoliske Stols velvilje

Apostolisk Vikar for Oslo Vikariat

biskop av Selja,

til det apostoliske Vikariats presteskap og troende

hilsen og velsignelse i Herren!

Høitelskede i Herren.

I mitt fastehyrdebrev i år vil jeg tale til eder om Vårherres Jesu Kristi prestedømme og da særlig om hvorledes legfolket blir delaktig i dette prestedømme. I den hellige fastetid skal vi jo med særlig innerlighet betrakte vår guddommelige yppersteprests lidelse og død for å øse hjelp og styrke for våre sjeler av hans uuttømmelige skattkammer.. Ennu mere enn ellers skal vi da samles om Kristi kors og stå i intim forbindelse med den guddommelige offerprest som hengir sig for oss.

Dessuten har vår hellige Fader, pave Pius XI, nettop sendt ut en overmåte viktig rundskrivelse om det katolske prestedømmes ophøiede verdighet og misjon, om de dyder og egenskaper som skal finnes i Guds og Kirkens tjenere. Langt fra å være verdensfjernt, er emnet om prestedømmet alltid aktuelt, da det jo er grunnlaget for den katolske aksjon, det livgivende element i all katolsk virksomhet,

grunnlaget for Kirkens liv og liturgi som det også er grunnlaget for de sociale og politiske spørsmåls løsning, ti nøklen til denne løsning finnes kun i den guddommelige yppersteprests lære og handlen: Kristi fred som hele verden lenges efter er kun å finne i Kristi rike. Jo mere tidene er tunge og faretruende, desto mere trenger menneskene til å bli minnet om det ene fornødne, minnet om de evige sannheter som det er presteembedets oppgave å forkynne.

Når vi dertil ofte er vidne til at prestedømmet blir angrepet og hånet, ja fremstillet som uvesentlig for religionen, som noe man uten skade kunne utskille og fjerne fra Jesu religion, så blir det innlysende for oss hvor viktig en avhandling om dette emne er og av hvilken betydning det er å ha en klar og tydelig forestilling om Jesu Kristi prestedømme, som både prester og legfolk tar del i. Prestedømmet som sådant er nemlig en vesentlig del av kristendommen, ja det centrale i Kristi frelserverk, det centrale i Kristi menneskevordens og forløsningens mysterier,

og derfor den kristne troslæres midtpunkt. Kirkens hele virksomhet, om den nu utøves av dens vigslende tjenere eller legfolket, er intet annet enn fortsettelsen av Jesu Kristi prestelige virksomhet.

I innerlig kjærlighet til vår guddommelige Herre og Mester som er den Nye Pakts eneste offer og offerprest, vil vi da betrakte hans prestedømme, først i ham selv og hans vigslende tjenere og dernæst i de troende.

I.

I den katolske Kirke gis det kun ett prestedømme, Jesu Kristi prestedømme. Kristus alene er prest i ordets fulle betydning, og hans prestedømme er det centrale i hele hans frelsermysterium, grunnlaget for vår forløsning og for hele vår fullkommenhet i den overnaturlige orden. Omkring læren om Kristi evige prestedømme syner de andre forløsningens mysterier sig som en krans. De er som en herlig ramme omkring det ene centrale som er Kristi prestedømme.

For å forstå dette må vi huske på at det eneste mål for Guds sønns menneskevorden er forløsningen av den falne menneskehet. Men nu er det nettopp ved sin prestelige virksomhet at Kristus har forløst oss, så vi med full rett kan si at Kristus er blitt menneske for å bli prest. Det er som prest at han har bragt sig selv til offer for å sone for menneskehetens synder. Og da Gud i sin evige rådslutning bestemte sin sønns menneskevorden, bestemte å sende den falne menneskehet en frelser, kalte han ham også til presteembedet: «Herren har svoret og han angret det ikke: Du er prest evindeligen etter Melchisedeks vis» (Salme 109, 4). Ved å anta den menneskelige natur blev Guds sønn tillike vår midler, vår yppersteprest. Den nåde som forenet den guddommelige natur med den menneskelige i én person salvet Kristus til prest, forlenet ham det viktigste av alle hans embeder, presteembedet. Kristi menneskevorden er derfor tillike hans vigsel eller salving til prest.

Prestedømmets vesen ligger i embedet som midler, som mellommann mellom Gud og menneskene og dets vesentlige funksjon. dets hovedvirksomhet er frembæring av offer. Så sikkert som menneskeslektens forløsning har funnet sted ved Kristus og ved Kristus alene, så sikkert er det også at Jesus Kristus er vår eneste midler og yppersteprest, prest i kraft av sin menneskevorden. Selvfølgelig kan Kristus kun være prest og midler ifølge sin menneskelige natur, men hans prestedømmes nåde eller vigsel kommer fra den personlige forening av den guddommelige med den menneskelige natur.

Derfor legger den Hellige Skrift også med rette disse ord i Frelserens munn ved hans inntreden i verden: «Ofre og gaver vilde du ikke, men et legeme har du beredt mig. Du hadde ikke behag i brennoffer for synden. Da sa jeg: se, jeg kommer, o Gud, for å gjøre din vilje» (Hebr. 10, 5—7). Det er altså som prest at Kristus trer inn i verden, og hele hans virksomhet er prestelig virksomhet, det vil si den går ut på å formidle mellom Gud og menneskene, å forsone menneskene med Gud. Det er ved sitt prestedømme at Kristus er vår midler, vårt hode, vår konge, vår hyrde og vår lærer, fordi den forløsning som er blitt oss tildelt ved Kristi stedfortredende soning direkte er frukten av hans prestelige virksomhet.

Mens Kristus vandret her på jorden utfoldet han sin prestelige virksomhet i rikelig mål: han har forkynt oss den guddommelige åpenbaring, han er gått i forbønn for oss, især ved sin gripende yppersteprestelige bønn, han har innstiftet sin Kirke og gitt den sakramentene som han har knyttet sin nåde til, og mest av alt har han ofret sitt liv på korset, hvor han selv var offer og offerprest.

Således har den guddommelige yppersteprest sonet for menneskenes synd og erhvervet og formidlet dem Guds nåde. Gud har altså knyttet menneskenes forløsning til Gudmenneskets person, som i sin egenskap av prest og formidler har forsonet oss med Gud Fader og forløst oss. Og hvert enkelt menneske må bli forenet med Gudmennesket for å få del i den nåde han har fortjent for alle.

*

Skjønt Kristus også etter sin himmelfart vedblir å være prest etter Pauli ord: «Han har et uforgjengelig prestedømme, fordi han blir til evig tid, hvorfor han også fullkommen kan frelse dem som kommer til Gud ved ham, da han alltid lever for å gå i forbønn for oss» (Hebr. 7, 24—25), så utøver han dog ikke mere dette prestedømme på synlig måte. Nei, han har gitt apostlene og deres rettmessige etterfølgere befaling og oppdrag om å utøve det på synlig måte i Hans sted.

Uttrykkelig har han gitt dem del i sitt prestedømme: «Som Faderen har sendt mig, så sender jeg og eder». Uttrykkelig har han gitt dem fullmakt til å frembære det hellige nadveroffer og derved vigset dem til prester: «Gjør dette til minne om mig». Uttrykkelig også har han meddelt dem fullmakten til å forlate syndene og fullmakten til å lære og døpe.

Det er således guddommelig lære at Kristus fort-

setter sin prestelige virksomhet i Kirken ved spesielt dertil kalte mennesker som intet annet er enn synlige redskaper i Kristi hånd for å formidle nåden. Det er derfor klart at prestedømmet går inn som et vesentlig ledd i selve kristendommen. Å rokke ved det, det er å rokke ved selve den kristelige religion, det er å undergrave det fundament Kristus har bygget sin Kirke på.

Prestene som skal fortsette Kristi prestelige gjerning er dog ikke døde men levende redskaper, utstyrt med fornuft og fri vilje og derfor har de virkelig del i Kristi ene prestedømme. De er ikke som Kristus prester i kraft av sin natur, men i kraft av Kristi nåde, d. v. s. den prestelige vigsel trykker i deres sjel et uutslettelig segl som skaper i dem en ny overnaturlig kraft, og som er en deltagning i Kristi prestenåde, som bemyndiger dem til å utøve den samme prestelige gjerning som Kristus selv utøvet her på jorden: «Jesus Kristus, vår Herre og Gud», sier den hellige Cyprian, «er selv Guds høieste prest og som den første har han bragt Gud sig selv til offer og befalt at det måtte gjentas til minne om ham. Derfor inntar i sannhet hver prest Kristi plass og gjentar det som Kristus har gjort og frembærer for Gud Fader et sant og fullkomment offer i Kristus» (Cyp. ep. 63. Ad Cæcilium).

Den Nye Pakts prestedømme er således den levende deltagning i Jesu Kristi sending, den stadige meddeling og tilegning av den guddommelige yppersteprests frelsesnåde. Den kristelige religion består nemlig vesentlig i meddelingen av frelsen og det i tredobbelt henseende: i meddelingen av den guddommelige åpenbaring som må bli bevart i hele sin renhet, i meddelingen av den guddommelige lov som må bli hevdet med guddommelig autoritet, i frembæringen av Kristi offer og meddelingen av Kristi nådeskatter av dertil salvede og vigslede hender. Derfor var det også påkrevet at Kristus utvalgte nogen for spesielt å gjøre dem til synlige stedfortredere i sitt prestedømme.

Meddelingen og tilegningen av disse frelsesmidler er absolutt nødvendig for det religiøse livs utfoldelse og for å komme i et intimt personlig forhold til Gud, med andre ord for å få del i den forløsning den guddommelige yppersteprest har bragt menneskeheten. Å meddele disse frelsesmidler, det er prestedømmets oppgave, men det skjer just forat de troende kan leve et dypt religiøst liv, tre i et intimt samfund med Gud og bli forenet med Gudmennesket.

Derved blir det også helt klart at presten ingenlunde stiller sig mellom Gud og sjelen. Etter å ha

mottatt frelsesmidlene, blir det sjelens egen sak å utfolde et rikt religiøst liv. Presten er ikke nogen fremmed instans mellom Gud og menneskene. Han er kun Kristi tjener som skal formidle det enkelte menneskes inforlemmelse i Kristus, mens menneskets indre overnaturlige liv ikke fullbyrdes ved prestens mellemkomst, men ene og alene ved og i Kristus. Kristus alene er vår midler og vår yppersteprest. Hans vigslede tjenere er kun redskaper i hans hånd, som belærer og leder de troende i hans navn, likesom de også i hans navn frembærer det hellige messeoffer og forvalter hans sakramenter til menneskehetens rensning og helliggjøring.

*

Av denne intime deltagning i Kristi prestedømme og denne høie oppgave fremgår også, høitelskede i Herren, prestenes uforlignelige verdighet, en verdighet som blir uberørt av deres personlige verdighet eller uverdighet, da den prestelige nåde er en direkte deltagning i Kristi prestedømmets nåde. Og presten i sin egenskap av prest handler kun ifølge denne nåde, ikke i sitt navn, men i Kristi navn, ikke som det eller det menneske, men som Kristi tjener eller redskap. Gir ikke nettopp dette de troende den største trygghet og tillit?

I få, men dog skarpe og fullendte trekk, har apostlen Paulus tegnet prestens ophøiede verdighet: «Så akte da enhver oss som Kristi tjenere og husholdere over Guds hemmeligheter» (1 Kor. 4,1).

Presten er Kristi tjener, Kristi utvalgte redskap, eller retttere sagt en «annen Kristus» i ordets fulle betydning ved den makt som er gitt ham over Kristi sanne legeme, fullmakten til under den hellige messe å forvandle brød og vin til Jesu legeme og blod, og således fornye nadverofret og korsofret og frembære til Gud den Nye Pakts offer, som profeten Malakias hadde forutsagt og under hvilket Gud lar sin velsignelse strømme ned over den syndige og ulykkelige menneskehet.

Presten er husholder over Guds hemmeligheter ved den makt som er gitt ham over Kristi mystiske legeme som de troende er. Det er nemlig presten som skal forvalte Kirkens sakramenter og meddele dem til de troende og således formidle dem Kristi frelsesnåde i livets viktigste faser og stillinger. Ved ham skrider den evige yppersteprest fremdeles over jorden og kaller barnene til sig og helliger dem ved dåpens vann, styrker ungdommen med den Hellige Andes kraft, forsoner synderne med Gud, rekker livets brød til alle, salver og trøster de syke til den siste store reise, gir sin velsignelse og sin nåde til

familiens grunnlegning. Det er ved prestens munn at Kristus lar den guddommelige åpenbaring forkynne ren og uforfalsket og bringe lys og fred og trøst inn i millioner og millioner av sjeler. Det er ved presten at Guds kjærlighets lov stadig blir fremholdt for menneskene som den eneste vei der fører til en lykkelig menneskehet, til fred og forståelse, til timelig og evig lykke. Og endelig lever presten alltid, ifølge sin misjon, «for å gå i forbønn for oss». I den liturgiske bønn han dag for dag forretter i Kirkens navn forener han sig med Jesu Kristi yppersteprestelige bønn at Gud må bevare alle dem som er betrodd hans omsorg, bevare dem i enhet, hellighet og sannhet.

Av denne verdighet og storhet som overgår all menneskelig tankegang og som gjør prestene til Kristi tjenere og husholdere over Guds hemmeligheter, fremgår også kravet om prestens personlige hellighet og renhet. Skjønt presteverdigheten ikke er gitt noget menneske for hans egen persons skyld og er helt uavhengig av prestens personlige verdighet eller uverdighet, så er det dog klart at den mann, som skal formidle Guds nåde og Guds hellighet, etter Kristi eksempel, også må være et lysende forbillede på fromhet, renhet og hellighet. Med rette forlanger de troende av sine prester personlig hellighet som en helt naturlig og selvfølgelig ting. Og Kirken selv omgir sine presters utdanning og livsføring med den største omsorg. Og alle som velger dette hellige kall, som på en helt særlig måte gir dem del i Kristi prestedømme, velger det av egen fri vilje. De vet at de går en vei i offer og forsakelse, at de må gå en vei i renhet og hellighet. De vet at de etter Kristi eksempel og for folkets skyld helt skal gå op i sin store oppgave og misjon, og derfor gi avkall på familielivets gleder og på alt det som kan hindre dem i helt å vie sig til deres vidunderlige kall. De vet at de ikke går denne vei fordi de er fremmed for ekte dyp livsglede, fremmed for menneskelige følelser og aspirasjoner, nei, de går den og går den gjerne for helt å kunne være Kristi tjenere, for helt å hellige sig til sin store oppgave, for så å ofre sig helt for de dem anbetrodde sjeler.

Det er derfor, høitelskede i Herren, eders store plikt å akte og elske eders prester som det de i virkeligheten er: Kristi tjenere og stedfortredere hos eder, husholdere over de hemmeligheter som Gud har gitt oss for å bli forenet med ham. Måtte I derfor alle kunne se bort fra de menneskelige skrøpeligheter som kan klebe ved prestens person og som er uadskillelig fra svake og syndige mennesker, men som

En hjertelig takk.

Basaren til inntekt for St. Halvards nye kirke er forbi og den har bragt oss et slikt overraskende resultat at mine dristigste forventninger er blitt overtruffet. Men nu hviler en kjær plikt på mig: ad denne vei å takke alle som på en eller annen måte har bidratt til at resultatet blev til det det er blitt. Den mest dyptfølte takknemlighet stammer eller bedre sagt: er stum. Jeg vil da heller ikke forsøke å vurdere hver enkelts innsats, men jeg må få lov til å si at vi er rørt over den store allsidige interesse som denne basar blev møtt med og det ikke bare i Oslo, men også fra andre steder utover landet. Vi har imidlertid mottatt så mange tegn på denne interesse i form av gaver og et stort lodd-salg at det ikke lar sig gjøre å takke hver enkelt. Derfor vil jeg gjerne her i «St. Olavs» spalter takke alle for den økonomiske og moralske støtte man har ydet oss i vårt arbeid for en ny kirke.

Men særlig vil jeg takke alle dem som bar dagens byrde og hete, nemlig basarkomiteen. For dens vedkommende kan jeg nærmest sammenligne basaruken med et 8-dagers sykkeløp. Hvis man har sett et slikt løp og de deltagendes anstrengelser og utholdenhet for å komme fra det med ære — og hvis man har vært vidne til det strev som medlemmene av basarkomiteen har hatt, da vil man forstå at sammenligningen passer. Og jeg vil også takke basarkomiteen for det hyggelige og forståelsesfulle samarbeide som har vært et tydelig bevis på at man arbeidet i og var besjelet av den riktige katolske ånd. De løftet alle i flokk og derfor hørte man stadig: «Jeg synes bare det er moro å arbeide her på basaren».

Ja — St. Halvards syndikat, som denne basar gikk ut fra, har sannelig ikke manglet hjelpere. Vi hadde god underholdning med scenestykker, sang, pianospill og oplesning og hver kveld gikk serveringsdamene utrettelig omkring med et smil, skjønt de hollandske tresko ikke kan sammenlignes med bekvemme filtøfler. Mange, mange har hjulpet til — bak bordene med alle de vakre gjenstander og i kaféen med tilberedning av god mat og drikke, og ved å stille sin fingerferdighet til disposisjon med sceneutstyr og med utsmykning av vestibylen som ikke var til å kjenne igjen.

På vegner av St. Halvards syndikat må jeg altså få lov å rette en hjertelig takk til alle som på en eller annen måte har vært med på å bygge på vår nye kirke. Nu har vi iallfall et slags fond som begynner å vokse. Og når den nye St. Halvards kirke blir bygget som et monument over katolsk gavn-

ingenlunde berører hans prestelige karakter, hans overmenneskelige presteverdighet.

(Forts.)

mildhet da vil stenene vidne om alles offervilje. Den som bar basaren og tross de dårlige tider skapte så godt et resultat.

Takk, hjertelig takk til dere alle!

For St. Halvards syndikat,

fr. Th. Notenboom O. F. M.

sogneprest til St. Halvardskirken, Oslo.

En storfilm:

Kirken gjennom to tusen år.

Det store amerikanske filmselskap «Beacon Films» har for noen år tilbake opprettet en egen avdeling «Catholic Cinema Service». Etter å ha opptatt forskjellige mindre films har de fremstillet en praktfilm «Through the Centuries», som nu er kommet her til Norge hvor den vil bli fremvist — sted og tid vil bli bekjentgjort i neste nummer av «St. Olav».

Dens emne er intet mindre enn Kristi Kirkes historie ned gjennom tidene — og dens tekst er forfattet av den meget kjente jesuiterpater Francis X. Talbot. Den begynner med en fremstilling av antikkens Rom — vi ser dens prakt, men er også vidne til de utskeielser den rummer — og umiddelbart etter skifter sceneriet og vi føres over til der hvor verdenshistoriens største drama utspiller seg upåaktet utenfor en ganske liten krets: til Palestina hvor vi blir vidne til de største og mest gripende begivenheter i Kristi liv. Det er den store skuespiller Pedro de Cordoba, hvis stemme har en vidunderlig og særpreget klang, som taler til alle disse bilder — og efiget klang, som taler til alle disse bilder — og etter døden på korset og scenen hvor den opstandne Frelser viser seg for apostlene og overdrar dem sin Kirkes store misjon, ser vi dem gå ut i verden — vi følger korsbudskapets vei til Rom, hvor vi forsamles med de første kristne, hører Peter forkynne det glade budskap, ser ham flykte i et øieblikks fortvilelse, men stanses av Frelseren og vender tilbake til martyrdøden.

Til nu bryter kristenforfølgelsene løs. De kristne samler seg til sine gudstjenester, men soldatene bryter seg inn og sleper alle unge, gamle — ja barna bort til arenaens fengsler. Men selv ikke de ville dyrs brøl kan skremme den lille flokk til å fornekte sin tro — selv ikke da familiene brutalt rives fra hverandre og mann og barn må se hustruen og moren trekkes til døde bak kappkjørernes vogner — selv ikke da dyrene under brøl styrter løs på dem, selv ikke da fornekte de sin tro.

Og martyrenes blod er Kirkens utsed. Det mørke Europakart ser vi tennes av kristendommens lys.

Så følger optagelser fra den Hl. Faders Rom. De begynner med pave Benedikt XV's død — vi ser og hører pave Pius XI i en del av de oppgaver som påhviler ham. Optagelsene fra de store kirkelige,

festligheter, den rene og nøiaktige gjengivelse av musikk, folkets deltagelse og ikke minst: den Hl. Faders egne ord gjør dette avsnitt til en opplevelse. Det er som skulde en selv være tilstede — og ikke minst levende og nærværende blir Kirkens herlighet ved den ferd vi nu foretar gjennom alle Vatikanets kunstsatter — de herlige saler, kapeller og samlinger. Man får et inntrykk av kristenhetens hovedstad som er helt uforglemmelig.

Og så følger vi en katolsk prest ut på misjonsmarken — ved siden av sin gripende fremstilling et etnografisk kursus av stor interesse. Alaskas isørken med pingviner og fugl avløses av Central-Afrikas palmer hvor negrene danser de djevlebe-svergende danser til Tam-Tam'ens dumpe musikk. Ville dyreflokker jager forbi oss. Vi føres til Kina, Indien — og til de spedalskes kolonier. Overalt tar vi del i misjonens liv og alle bilder er helt autentiske da de er opptatt på stedet av prestene selv.

Så raser jordskjelv, oversvømmelser, vulkanutbrudd og orkaner og legger tilværelsen øde ved naturens krefter — og menneskene kommer etter og ødelegger med krigens elendighet. Men i Amerika, Irland, Afrika og Australia overværer vi de store aukaristiske kongresser — Kristi Kirke sviktes aldri av sin stifter og opprettholder!

Som man vil forstå — en film av de sjeldne. Og hvis det lar seg gjøre å få den opført her, da må enhver forsøke å få sett den.

Spørsmål og svar.

(Under denne rubrikk vil en av våre medarbeidere, mgr. Kjelstrup i Kristiansand, svare på spørsmål som kan påregne almen interesse).

Protestantismens eksistensberettigelse.

Spørsmål:

Hvad er det som gir den katolske Kirke rett til å frakjenne protestantismen all eksistensberettigelse? Det forekommer mig at når protestanten — hvilket samfund han enn tilhører — fastholder troen på Jesu Kristi guddom, er det både ukristelig og ukjærlig å betrakte ham som en mindreverdige kristen bare fordi han ser sig nødt til å karakterisere mange av den katolske Kirkes lærdommer som villfarelser. Det er iallfall en kjennsgjerning at den troende protestant setter Kristus høiere enn katolikken gjør.

Stud. theol.

Svar:

Uttrykket «en mindreverdige kristen» er absolutt misvisende, ti om våre protestantiske brøders hjerteforhold til Gud uttaler Moderkirken ingen dom. De protestantiske trossamfund er ufullstendige kristendomsformer, hvor de trossannheter som er bevaret fra den gamle Kirke ofte er sorgelig opblandet med villfarelser, men vi katolske kristne er ikke i tvil om at protestanter som er i god tro ofte elsker sin Frelser av et opriktig og offervillig hjerte. Vi

beklager at de må undvære så mange av de nåde midler Kristus så kjærlig har efterlatt oss, og at de mangler den sikre veiledning på veien til evighetshjemmet som vi katolikker eier i det apostoliske lære- og hyrdeembede (Efes. 4, 11—14).

Der er imidlertid en kjennsgjerning som De ikke kan komme forbi, og det er denne: Protestantismen er opstått 1500 år senere enn kristendommen. I denne kjennsgjerning har De dommen over alt som heter protestantisme!

Jeg vet at De vil opponere mot denne uttalelse og si: «Protestantismen blev en nødvendighet, fordi kristendommen hadde utartet og ikke mer bestod i sin opprinnelige renhet».

Jeg kjenner den lekse og har hørt den utallige ganger. Det forundrer mig bare at det ikke går op for Dem at De med denne påstand forneker Kristi guddom som De erklærer å tro på. Ti den Kristus De tror på kan jo hverken være allmektig, sanntru eller vis. Ellers måtte han selvfølgelig ha truffet foranstaltninger til å opprettholde i sin opprinnelige renhet og integritet den sannhet han hadde forkynt og høitidelig gitt apostlene i oppdrag å forkynne.

Han som sa: «Mig er gitt all makt i himmelen som på jorden» (Matt. 28, 18) kunde umulig være allmektig, eftersom han ikke maktet å verne om sin kirkes sannhetsforkynnelse for de kommende slekter.

Han som en gang høitidelig lovet: «Se, jeg er med eder (d. v. s. apostlene og deres rettmessige arvtagere) alle dager inntil verdens ende» (Matt. 28, 20) var altså ikke sanntru, ti — efter Deres mening — holdt han ikke sitt løfte, men overlot sine troende til hyrder og lærere som forvansket sin guddommelige Mesters lære.

Han som forutså de falske profeters komme og advarende sa: «Vokt eder for de falske profeter» (Matt. 7, 15) var altså ikke så vis at han fant det formålstjenlig å beskytte sine troende mot disse profeter, men overlot sin Kirke til vranglærerne som en tumleplass for deres falske forkynnelse. Det er i sannhet en bedrøvelig Frelserkikkelse — en Gud uten allmakt, sanntruhet og visdom!

Men hvad Kristus således ikke maktet, det maktet — efter Deres mening — Martin Luther. Han gjorde feilen god igjen — eller kanskje det var Calvin, Zwingli, Wesley, Barrat eller en annen av protestantismens kirkeforbedrere? — og gjenreiste kristendommen i dens opprinnelige renhet, fri fomenneskelige tilsetninger og villfarelser.

Svar mig nu ærlig: Har De nogensinne alvorlig overveiet dette? Har De tenkt på at jo større De gjør Luther, jo mindre gjør De Kristus? Den gamle, naive Luther-dyrkelse som sogneprest Sigurd Normann forsøker å blåse nytt liv i med sitt «Lutherlag», burde derfor forkaste troen på Kristi guddom, ti den konsekvente protestant kan i Kristus bare se et godt og edelt menneske, men ingenlunde Guds enbårne Sønn, født av Faderen fra evighet av. Derfor sa også den engelske historiker Gibbon: «Bevis mig at Jesus Kristus var Gud, og jeg blir straks katolikk».

Jeg har altså rett til å si at for oss katolske kristne står Kristus langt større og herligere, i allmaktens guddomsglans, enn han står for våre protestantiske brødre. Ti for oss er han alltid den samme og taler til oss den dag idag gjennom den Kirke han har lovet Sannhetsåndens bistand, og bygget på klippen som helvedes porter aldri skal røkke.

K.K.

Fru Alphonsine Schwartz.

Våre trosfeller i Drammen har lidt et stort tap, idet en av menighetens bærende krefter, fru konsul Alphonsine Schwartz, ganske plutselig er avgått ved døden tirsdag den 25. februar. Hun hadde som vanlig mottatt den hellige kommunion søndag. Tirsdag aften kom hun tilstede i Alliance Française, hvis stifter og mangeårige viseformann hun var, idet den franske konsul i Oslo, monsieur Grousset skulde holde foredrag ved møtet den kveld. Like innen det skulde begynne avgikk imidlertid fru Schwartz ved døden, rammet av et hjerteslag. Det sier sig selv at begivenheten gjorde et dypt inntrykk og at møtet straks blev avlyst.

Om den avdøde skriver «Drammens Tidende» for 26. februar efter å ha omtalt dødsfallet:

«Alliance Française har her lidt et smertelig tap. I alle de 25 år som Alliancen har bestått, har hun gått op i arbeidet med aldri sviktende interesse, og det er for en ikke liten del hennes innsats som gjør at Alliance Française idag inntar den solide stilling som den har i byens kulturliv.

Fru Schwartz var frisk og livlig til det siste. For en måned siden deltok hun i Alliancens 25 års jubileum og holdt en utmerket tale.

Den franske stat påskjønnet hennes arbeide for den franske sak i Drammen ved å meddele henne den høie utmerkelse «Les Palmes d'Officier d'Académie».

Fru Alphonsine Schwartz tilhørte en gammel fransk-kanadisk adelsfamilie som har spillet en stor rolle i provinsen Quebec. Hun blev i sitt hjemland gift med konsul Johnny Schwartz, sønn av den norske generalkonsul i Quebec, Anton Schwartz.

Hun kom til Norge i 1898 sammen med sin mann, som da trådte inn i Hans Kiær & Co.s dampskipsrederi som disponent. Han avgikk ved døden for et par år siden.

I den lange tid fru Schwartz var knyttet til Drammen vant hun en stor vennekrets. Hun interesserte sig særlig for alt som knyttet sig til fransk kultur og åndsliv og har som ovenfor nevnt, nedlagt et betydelig arbeide i Alliance Française. Innen den katolske menighet her i byen har hun også inntatt en fremtredende stilling».

*

Begravelsen fant sted i Drammen tirsdag den 3. mars. Inntil da hadde kisten henstått i St. Josephs-søstrenes vakre nye likhus, som med sine marmorkledde vegger, sitt krusifiks og øvrige utsmykning med kandelabre og mange blomster dannet en verdig ramme for dødens majestet. Mange bønner blev i de dager bedt for den avholdte døde — ikke minst om morgenen på selve begravelsesdagen, hvor det var et gripende syn å se fru Schwartz ligge hvit og rød med det grå hår som en glorie om sitt hode — hun så ut som sov hun bare en stille fredelig søvn. Mange tanker, formet i forbønnens ord, gikk til sønnen i det fjerne som ikke fikk sagt det siste farvel til henne, som lå her omgitt av vårens skjønneste blomster spredt over hennes hvite teppe som takk og hilsen fra trosfeller og andre venner.

Så blev lokket lagt på og det sorte fløisteppe breddt over — alle lys blev tendt — og mens St. Laurentikirkens klokke for siste gang kalte dette trofaste og opofrende medlem av menigheten til sig, nærmet prestenes prosesjon sig med ministrantene i spissen for å føre den avdøde inn til mottagelsen av Kristi Kirkes store nådegaver: Rekviemmessen og absolusjonen ved bålet. Som man vil vite oppholder sogneprest Rottier sig etter biskopens oppdrag i utlandet — det var derfor mgr. Irgens som bistått av den fungerende sogneprest pater Notenboom, O. F. M. og hans ordensbror og kapellan pater Boers celebrerte den hellige handling. Ennvidere var pastor Gorissen kommet fra Oslo for å lede sangen. En del av St. Josephssøstrenes kor fra Oslo og St. Olavskirkens organist Wolfgang Olafsen, assistert av lokale krefter, bidrog på beste måte til at rekviemmessen blev den uforglemmelige vakre høitidsstund som den blev.

St. Laurentikirken var fylt av en stor og meget representativ forsamling da kisten blev båret opp for altret og satt på sin plass med de vigslede lys brennende om sig. Bl. a. bemerkedes den franske konsul m. Grousset fra Oslo, Alliance Française's formann i Drammen grosserer Svarstad, som medbragte en praktfull krans av hvite liljer, røde tulipaner og blå hyacinther med bånd likeledes i Trikolorens farver som hilsen fra denne forening hvis stifter og viseformann fru Schwartz var. Ennvidere fhv. fylkesmann Platou, konsul Haug, distriktlæge Schwartz og frue, fru Wulfsberg med sin sønn overrettssakføreren, grosserer Elias Kiær, konsul Høy og fru Anna Backer fra Fredrikstad m. fl. Foran kistens fot lå en stor lyserød rosenkrans hvis brede rosa bånd bar den siste hilsen fra sønnen i Kanada. Et veld av skønne kranser utover kirkens gulv viste hvor avholdt den avdøde hadde vært også utenfor sine trosfellers krets. Selve kirkerummet hadde søstrene kledd i en stilfull og stemningsfull sørge-drakt. Men allikevel var det som epistlens ord i rekviemmessen: at de kristne ikke sørger som de uten håp — i en særlig grad svarte til nettop denne gravferd. Det var en sørgefest og mange tårer blev grått av naturlig savn og lengsel — men samtidig, hvad vi bakefter fikk be-

kreftet fra mange kanter, visste jo alle i hvilken grad den avdøde hadde levet etter sin tro og opfylt dens krav så langt et menneskes krefter rekker. Så da mgr. Irgens besteg prekestolen og talte over Romerbrevets ord: «Ti lever vi, så lever vi for Herren og dør vi, så dør vi i Herren. Hvadenten vi altså lever eller dør, så er vi Herrens» — da utløste han de tanker som de som har kjent fru Schwartz forbant med hennes ferd her på jorden.

Mgr. Irgens begynte med å bringe en særlig takk fra avdødes sogneprest som nu hadde lidt et stort personlig tap, da fru Schwartz alltid hadde hjulpet og støttet ham — og fra Drammens menighet som hun hadde betydd så meget for. Alle dødsfall har alltid noe å si oss — de minner oss om felles gleder og felles sorger, om samarbeid og hjelp som nu er slutt — men først og fremst minner de oss om livets opgave og livets alvor. Særlig vel et dødsfall som dette, hvor den avdøde for bare otte dager siden gikk frisk og glad til Alliance Française for etter noen minutters forløp å ha forlatt denne verden. En overgang så brå og forferdende for de fleste av oss, som vel tror på et liv etter dette, men egentlig kun kjenner den realitet som livet her representerer. Vi tenker ikke på at dette liv kan avbrytes så brått, men mener at døden vil komme til oss med et varsel så vi er rede til den siste store reise. Vi legger planer som skulde vi leve lenge ennu — men da stiller et dødsfall som dette oss det store spørsmål: Er vi så forberedt som hun var? På mange måter var den avdøde en verdensdame som man kaller det, men sine religiøse plikter opfylte hun regelmessig og hennes tro inspirerte hele hennes liv. Hvorledes er det med oss? Døden kan komme før vi venter og ønsker det — har vi intet vi skal ha utrettet før og som vi stadig utsetter? Bestemmelser vi vil treffe til gunst for andre — en forsoning som bør bringes istand — en tilgivelse vi skal be om å få? Det kan bli for sent! minner dette dødsfall oss om — livets alvor.

Og livets opgave. Ti det vet vi alle at hvor store gleder jordlivet enn kan bringe oss: helt og fullt kan det aldri tilfredsstille oss. Livet her er ikke et mål i sig selv — skuffelser og sorger venter oss alltid, ti som Augustin sier: «Du skapte oss for dig, Herre — og vårt hjerte er urolig til det hviler i dig». Intet kan tilfredsstille oss i lengden som ikke rekker ut over den jordiske begrensning. Alt familieliv og samfundsliv må leves med Gud — ut fra hele vår frie personlighet.

Ti Gud har skjenket oss den frie vilje og med den må vi søke ham. Guds rike er ikke noe dikatur — Gud vil at mennesket skal arbeide selv på sin åndeliggjørelse — han skjenker oss ikke et nytt liv utenfra som en ny drakt, men vil at dette liv skal vokse frem i oss innenfra og med sin ånd gjennomtrengte hele vår person og åndeliggjøre våre tanker, ord og handlinger — vårt arbeid og våre fornøielser. Ti kun det som er av ånd i oss rekker ut over døden. Og derfor må vi be for våre døde slik som Moderkirken lærer det. Kun meget få er så

rene av ånd at de straks kan stedes for Guds trone — de allerfleste av oss trenger forbønnens hjelp når vi er på lutringens sted. Vi skal be for de døde også fordi kanhende nettop vi var hindringene på deres vei frem til det evige mål. Kunde den avdøde nu tale til oss vilde hun sikkert be oss om: «Mindre blomster, men kanhende mere bønner». Og derfor vil vi slutte med Moderkirkens bønn: «Herre, giv henne den evige hvile og la det evige lys skinne for henne!»

Efter at absolusjonen ved båren var blitt meddelt av mgr. Irgens satte det store sørgetog sig i bevegelse ut mot Tangens kirkegård. I tindrende sol kjørte man den vei som fru Schwartz næsten hver dag hadde gått til kirken — en lang vei som også førte forbi hennes skjønnne hjem som har utfoldet en så stor og hjertelig gjestfrihet og som nu kun tilhører minnenes verden. Vi hørte det ene trekk efter det annet fortelle fra hennes liv og vi forstod at lenge vil der merkes et tomrum i St. Laurenti menighet. I den frostklare luft lød ritualets ord langt utover ved graven — så bad vi alle de siste bønner høit. Den siste velsignelse lystes over kisten i jorden — et edelt og fint menneske var stedet til hvile.

Velsignet være hennes minne —!

Leo XIII:

For å forsvare Kirkens hellige rett og de katolske dogmer trenges det ikke å gripe til skjeldsord eller mistenkeliggjørelse av motstandernes beveggrunner — men der trenges en moderat og vel overveiet diskusjon, hvor vekten av den talendes eller skrivendes argumenter og ikke hans ords voldsomhet bringer ham seiren. Ti kun den seier har verdi.

René Bazin:

Nær ikke frykt for å være god, ti denne frykt gir ondskapen mot og frekkhet. Offentliggjør ikke selv eders godhet, men skjul den heller ikke. Ti den er andre et eksempel.

Herhjemme.

Obs!

Grundet plutselig sykdom i ekspedisjonens personale bedes man undskylde eventuelle feil ved mottagelsen av „St. Olav“ samt omgående gjøre oss oppmerksom på dem.

DE FRANSKE FASTEPREKENER AVLYSES.

Da pater Béchaux er blitt syk er de franske fasteprekener som skulde vært holdt i St. Dominikus kirke om tirsdagene, blitt avlyst. Vi kan heldigvis tilføie at pater Béchaux er i bedring og at han antagelig vil være restituert i løpet av et par uker.

Vi benytter anledningen til å minne om pater Lutzs fasteprekener som vil holdes under høimes-

sen på søndagene i St. Dominikus kirke, som allerede annonsert.

OSLO. — O. K. Y. hadde møte søndag 1. mars. Tilstromningen var ikke overveldende, det skyldes formodentlig Holmenkolldagen og influenza. Hr. Gottfred Geist kåserte over hele verdenssituasjonen, fra sparepolitikk og minsket forbruk til Storting, Folkeforbund, japanere og engelskmenn og han fikk sagt en hel del sannhetsord. Taleren fikk stor applaus. Møtet sluttet kl. 23.

—nd.

OSLO. — St. Elisabethkongregasjonens første møte under det nye styre formet sig de gode tradisjoner verdig. Efter andakten i kapellet samledes mann i det nyinnredede klubblokale som man var meget begeistret for. Et tallrikt fremmøte skapte straks en koselig stemning. «St. Olav»s redaksjonssekretær berettet om den interessante katolske storfilm som antagelig vil bli opført i St. Sunnivaskolens gymnastikklokale i neste uke, hvorpå prefekt fru Sutter opleste et brev fra N. K. K. F.'s formann, frk. Kristine Heggen, hvori denne meddeler at hun på grunn av sin rekonvalesens ennå ikke kan påta sig å røkte sin formannsstilling, hvorfor viseformannen, fru Bonnevie vil fungere foreløbig og alle henvendelser adresseres til henne. Frk. Heggen vil dog bli holdt underrettet om alt og håper med tiden å kunne overta arbeidet igjen. Samtidig takker hun alle for kjærlige forbønner i denne lange sykdomstid. — Med håndarbeid og hyggelig samtale sluttet den vellykkede kveld.

og derute —

VATIKANET. I en alder av 66 år er kardinal Luigi Sincero avgått ved døden som følge av et slagtilfelle. Efter kardinal Gasparris død var han den betydeligste kirkerettslærde innenfor den romerske Kurie og hans svære brede skikkelse med det mektige hode gav et umiddelbart inntrykk av hans kloke og energiske personlighet. Han stammet fra Piemont, hadde tatt doktorgraden både i teologi, filosofi og kirkerett samt også i almindelig jura ved universitetet i Turin og Neapel, hvilken siste han gjorde efter sin prestevigsel hvad der ikke var helt uten risiko da der på den tid ved mange av de italienske universiteter hersket en sterk antiklerikal stemning. En så omfattende utdanning forenet med praktisk erfaring, utsyn og energi skapte han en hurtig karriere — og da Pius X. som følge av den store kurialreform også nyorganiserte den pavelige domstol Rotaen var Sincero én av de første som kaltes til dens prelatkollegium. 1923 mottok han kardinalhatten av pave Pius XI, og da han senere var blitt kardinalbiskop nedla han et stort arbeid i den østlige Kirkes gjenforening med Romerkirken. Efter Gasparris død blev han formann forkardinalkommisjonen hvor han fremdeles særlig beskjeftiget sig med den østlige Kirkes anliggender og innla sig stor fortjeneste ved sin utmerkede innsats. Efter hans død teller kardinalkommisjonen ennå 67 medlemmer.

Redaktør: Mgr. Irgens.

K. Grønli's Bok- & Akcidenstrykkeri, Oslo.